

4-2-70

11

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. Μαν. IX 12/1970

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

6-30/1/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομμόπολις)... Καλαμωτόν
(παλαιότερον ὄνομα: Καρά-Γκιό.), Ἐπαρχίας Λαχμαδά
Νομοῦ... Θεσσαλονίκης

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος .....
- Βαρβῆς.. Πέτρος ἐπάγγελμα .. Δημόδιδακμος
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις .. Καφ. Μωλὸν .. Ζαχαρ. Βερίου
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον.. 6.. μήνας...

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
- α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Ράωτης Γρηγόριος
εὐδ. Αβερκίου

ηλικία. 65. ετών γραμματিকা γνώσεις. Άνω οφθαλμός...

Διφροκίνοβ..... τοπος καταγωγής Κρήτης... Χαλ-
μίδι μιν... Σ. Β. Κ. Καρακώβ. υποστηρίχθηκε το 1906

β) Τετρωταύρος, Παύρος, γ.δ. Παύρος, βλ. τιμολ. α' Ορνέου - Πονέου, σφωφορέας Δημοτικού (βλ. και τιμολ. α' α' τα γεωργικά κτήματα προ του 1920 1926)

- 1) Ποῖαι ἀγροτικά περὶοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ

βοσκήν ποιμνίων; Αἱ. καὶ ἡμεῖς αὖ. ὡραρίζοντο. ὡδεῖν αἰ
συζῶντες ἑαυτοίς, ἐν ᾧ διὰ βοσκὴν ἐχρησμίον ἀμαμύρ-
γητοί. τοιαῦτα. ὡς τὴν ἐνομοσίαν καὶ καὶ ῥακίαν

Ὑπὴρχον αὐται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσονται κατὰ χρονικά διαστήματα; ..... Ἦθελαν...χωρίζεται.....

- 2) Είς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτημόνας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητα· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....

Αἱ ψυχολογικαὶ εὐπορίαι καὶ βόνητες ἔβαν
 ἔξευρεῖσθαι καὶ ἀντιμετωπίζοντες τοὺς τοῦ Θεοῦ
 ἰσχυροὺς ἐκτελέσαντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ.

- 3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκρατημένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένην ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; Ἡ ἀποκρίσις... διατηροῦν συγκρατημένην

τιν. περιουσιαν. των. και. μεσα. του. γαρμον. των
 παιδιων. των. και. αλλοι. οχι.

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ... *οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται κυρίως μετὰ τὴν γεωργίαν καὶ ἐπιχειροῦν μετὰ γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν μαζί*
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *ἀσχολοῦνται*

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ με ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; ... *Μεγάλα κτήματα τσιφλικούχων δυν. ὡς ἐρχομ.*

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) ... *Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;*

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) ...

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θερισμὸν τὸ ἀλώνισμα, τὸν πρυγνῆτον ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; ...

- Εἰς τὰ ἐπαρχοῦντα κτήματα ἐχρησιμοποιοῦντο κυρίως ἰδίως κατὰ τὸ θερισμὸν ἐργάται καὶ ἀρεσπορικῶς ; οἱ γενοὶ ἀρεσπορικῶς ἀποζητούντων χωρί.*

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ...

Δύν. ἐχρησιμοποιοῦντο. δωρεῖται.

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ...

οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι δύν. ἐργάζοντο ὡς τὸν τόπον.

- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται ... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ...

οἱ ἐπὶ μὲν οἱ ἄνδρες ἐπὶ δὲ γυναικες εἰς χειρωνακίαν χωρίαι καὶ ἐργάζοντο κυρίως ὡς καίτοι

- δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

...καὶ...χωράφια...ἐμπαιναντα...παλαιότερον...
...με...ζωϊκὴν...κώπρον...καὶ...δι' ὀργω-
...ματων.....

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον, χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Αὐτὸ καὶ ἐκ τοῦ 1930 .....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τοῦ 1920 .....

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμηθεύετο αὐτοῦ; ...

...Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον εἶναι μονόφτερον καὶ το κατεσκεύαζον εἰδικοὶ τεχνίται ἐκ σιδηροῦργου .....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. χερσίδα 4. σταβάρ 7. βελόν 10. ....
2. φρέα 5. ρόδα 8. βελόν .....
3. χμνί 6. σταυρὸς 9. ὀρμίδρον .....

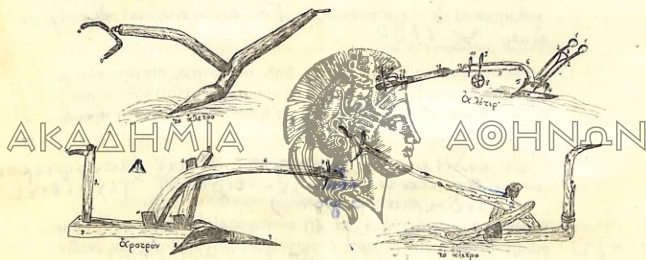

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει); Μερίλου ἀπὸ τοῦ 1948
3) Μηχανὴ θερισμοῦ .... ἀπὸ τοῦ 1954 .....

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). 1954.....
 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ .... 1930.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιόν ξύλινον ἄροτρον .. τὸ μαγειρεῖον ..
 ἡ δεικτοῖς .. Τεχνίται ..

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. .. χεῖραβα .. 6. .... 11. ....
 2. .. ἑταβα .. 7. .... 12. ....
 3. .. χυλιν .. 8. .... 13. ....
 4. .. ἑταυρός .. 9. .... 14. ....
 5. .. ἑτήναι .. 10. .... 15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Το... ὕνι... ἔξω... μιᾶς... μορφῆς...
...δὲν ὄφαι... καὶ... εἶδη... καὶ... χωραφιῶν.
.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ... εὐδαχρᾶμμα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΛΦΩΝ

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ... ἐκ ξύλου

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

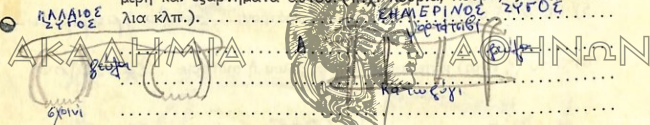
Ἐχρητ.ε.ι.μα.το.οὐ.ν.τα... ἐκτελεσθ.ν.ι... πριόνι
ἀρίδι... καὶ... ξυλοφάι.....

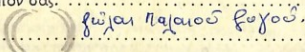
- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται); βόες ἢ ἄλλοι, ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... *Παλαιότερον... βοές, ἀρξέερα*
ἔπειτα καὶ ἡμίονος
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν; ... *Βόδιον... χρησιμοποιοῦνται δύο.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;
... *Ὁ ζυγός ἦτο ἀναγκαῖος.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτοὺς) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύγες, πιζεύ-
λια κλπ.)

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας.

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λούρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε
αὐτόν).

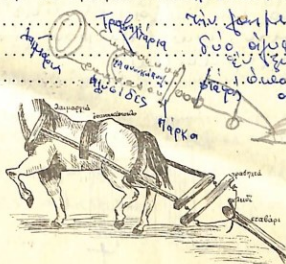
Ὁ κρίκος ὀνομαζέται «κρίκειον»
καὶ ἦτο καὶ ἐξ οὐκίτου.

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *αἰών... το... 1930*

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; ...
Ἐβαλαν τὴν μαίμαρξιν... καὶ τὴν βελὴν
ἐπατρώνοντο αἱ αἰμάδες τῆς βελῆς.

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την όποίαν φέρει το άλογον ή άλλο ζώον δια να προσδεθί
εις αυτήν το άροτρο.....

[illegible]

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποιος ὠργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναίκα. 3) υπῆρατης. Σημειώσατε ποία ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας . . . . .

...Τὸ ὄργανον... ἀνδρᾶς.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερώς, πώς γίνεται το ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).

εί δυνατόν, και φωτογραφισαν), .. ελπιουμε οτι αυτα τα
αυρι το φυτο και το ελφον μοντα ειναν φυτον
υπαυγος με το ενα χειρι του φυτου και με το
αλλο το βωδι και τα δυο ειναν ειναν βωδις φυτος

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

Ὁμοῦ καὶ ἐν κοινῷ ἄρρετον

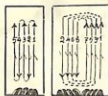
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Τα...ματεύει...χειρὶς...δουλοῦ...ἐμοῦ...εἶναι
διέμεινε...ἐπὶ...μίστρα...καὶ...τὸ...πραγματοποιήσῃ...
τοῦ...ἵνα...τοῦ...χίρι.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακίες) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ἔγινετο με αὐλακίες κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς σήμερα γίνεται περιφερειακῶς.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀρόυ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαοὺς (δηλ. σπορὲς ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.);

ἢ... σπορὰ... γίνεται με βωθὸ, ριζοῦ, αἰ... δωλοῖαι... χωρίζονται με ταξί... αἰ... με... αὐλακίες...

Πῶς ἐχωρίζετο ἢ λαοῖς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; ...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον; ...

Σπορὰ... με βωθὸ, ριζοῦ... δέν... γίνεται...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερα). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ....

Παλαιότερα... διάνοιξις... αὐλακῶν... γίνεται με τὸ ὑνί... αὐλακίες... σήμερα γίνεται αὕτη βαθιὰ.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ...Τὰ κερῶματα ὀργώματα γίνονται βαθιὰ ἐνὶ κάρπῳ καὶ ἐνὶ κάρπῳ

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ...Παλαιότερον ἔγινοντο 4-5 ὀργώματα καὶ ἔγινοντο "ξερονισματα", τῶρα γίνεται ἐν.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπεντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Τὸ ἴδιο ἐγίνετο καὶ διὰ τὰ κηπευτικά· τὸ ὀργῶμα αὐτὸ ἐκαλεῖται ἐν διωξίματι

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νά ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀργαγάρπασιν, διὰ τὰ σπαραθῆ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. ...Πρὶν ὅ, ἄγρος ἔμεινε ἐν ἔτος εἰς ἀγρὰνάδαν καὶ τὸ ἐκείνην καὶ μετὰ τὸ εἴμερον δὲν μὲνι καὶ τὸ
- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ...Διὰ ὀργώματα ἐν τῶν ἡλίω καὶ ἐν τῶν καὶ μετὰ τὸν

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

Ἐχρησιμοποίητο τὸ δισάκι καὶ περιείχε τὸν κάρπον, καὶ ἐξ αὐτοῦ καὶ ἐκείνην καὶ τὸν ἐκείνην ὁ κάρπος.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὄνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλει-
ψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ, ἐν ἄκρον
τοῦ βουκέντρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *...καὶ...ριζ...*

...ἀνίου...καὶ...φαινω...μερῶν...ἐχίνε...
μὲ...σιδηρᾶν...ἐμφανισθῇ...ραβδου...κοινῶ
δε...μὲν...αὐτῶ...ἐν...ἀκρον...τοῦ...βουκέντρον...

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρχι-
σμα, διβόλισμα); *...μετὰ...τοῦ...ὄργωματος...αἰνῶ*

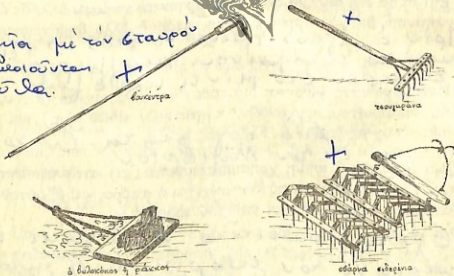
...ὄργωτος...τοῦ...μείρος...εὐθεριάζεται...

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα,
τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων
περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
διάσματά τινων ἐκ τούτων).

...ὄργω...μείρος...δὲν...ἔχον...ὄργωθῇ...ἐκείνῳ
ὡς...τοῦ...μὲ...τσαπί...καὶ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Τὰ ἐργαλεῖα μὲ τὸν σταυρὸν
χρησιμοποιοῦνται
ἐνταῦθα.

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν) . . . . .

Διοκ. το. αναφέρεις κοὺ ἔμειλεν ἡρώδιο
 ὡς οὐδὲν καὶ... ὁ... καὶ βράζει, ἡ... τῶν αἰώνων,
 τοὺ... διὰ τὴν...

 81KEL

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Αὐτὸς ἔρχεται ἄφ' οὐρανόθεν
εἰς τὸ ἔρχω μετὰ

- 7) Ποια χωράφια εκκαλλιεργούνται (ή καλλιεργούνται) δια την σποράν όσπρίων. Πώς γίνεται η σπορά και η καλλιέργεια εκάστου είδους.

[illegible]

- 8) Ποία χωράφια έκαλλιεργούντο (ή καλλιεργούνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ....

Τὰ βαρύνοντα χιμαίρια διαφύσσοντο
με γρήγορα.

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-
λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς)
καὶ ἄλλως.

Γεν. ρεζ. δ. εν. ε. εν. 1920

B. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

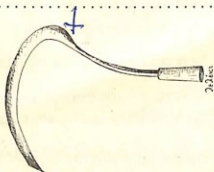
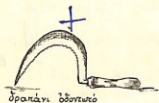
α. Ἑργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

...θερίζοντο... με τὸ δρεπάνι...

...καὶ τὸ χεῖρ...

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....

ΔΟΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).....

Τὰ χόρτα θερίζονται με κόσση.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

...Ἡ...χερσὶς...τὸ...δρεπάνι...

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

...Ἡ...χειρολαβή...τοῦ...δρεπανιοῦ...
...τὸ...κατεσκευασμένη...ἐν...χόρτα...

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ... *ἔχ. μαγευτικὰ φαν. εἰδωμοί...*

ἔχ. κίττα... (εἰδ. η. ρ. γοί).....

6) Ὅτι παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... *Μετὰ χεῖρας... ἐπεριφώνον*

ὑπὸ μέγα φρεσὶ... ὡς φαίνεται καὶ ῥοθ,

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ... *ἔθεριζοντο... ὑπερ... τοῦ 30*

ὑπὸ τῶν... ἀνω... τοῦ ἐδάφους... ἡ ἑκάστη

2) Οἱ σταχύες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ... *ἔμενον μετὰ τὸν θερισμὸν*

ἔλεγοντο: «μυαλαὶ κίαι»

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; ... *Τα δράγματα... τοποθετοῦνται ἐπὶ*

τοῦ ἐδάφους... ἀνω... τοῦ ἰδίου τοῦ θεριστοῦ.

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ... *Τρία... ἑξάκαρα... μαζί... δράγματα... δένονται*

ἢ δένονται... μὴ... 13... δένονται... μαζί

καὶ... ἐν... ἐν... ἐν... ἐν...

Αἱ μυαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται

πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν,

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκυλίες. ... *ἀγκυλίες... μαζὶ... ἔχουνται...*
καὶ δεμαίεσσιν...

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; .....

*...θερίζουν... ἄνδρες καὶ γυναῖκες.
 ἤρχοντο... ἐκαστὴν... ἀπὸ... χωρίων καὶ
 χωρίων... ἤρχοντο... εἰς τὸν θερισμόν...*

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀπαράτην (ξεκαπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχής φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογία). .....

*...οὕτως... ἤρχοντο με ἡμερομι-
 ...σθίον... ἐκαστὴν... τοῦ... εἶδους...
 ...καὶ... φαγητόν...*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπῳσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

*...ἔφερον... εἶδους... χεῖρας...
 ...ἀριστερᾶς... καὶ... ἀριστερᾶς...
 ...καὶ... εἶδους... χεῖρας...
 ...καὶ... ἔφερον... χεῖρας...*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Δεν... ἐδίδετο... ἰδιαιτέρως... προσοχή,
πάντως... ἀνεπαρκῶς... ἀρχίσου... ἀπὸ
ἡμέραν Τρίτην.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Ἐτραγουδοῦσαν
διαφορὰ τραγούδια... ὡς το... Γ. Γιάννης
... καὶ Παχυνά... "Θωμάς" "Τραβίνα"

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον : .....

Δεν... ἔχουν... ἔθιμον... ναφηνάου...
... ἀθήριστον... μέρος... τοῦ χωραφιοῦ...
... Πάντως... ἀπὸ... καὶ... στάχυν... ἔθιμον...
... ἔν... εἶδος... ὡς... ναφηνάου... καὶ...
... ἔθιμον... εἰς... τοῦ... εἰκονοστασίου.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέραις ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

.. Τοῦ... δέσιμον... τῶν... δεριεμένων... ,
... σταχύων... ἐγένετο... ἀμέσως... μετὰ
... τῶν... δεριεμένων...

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

[illegible]

3) Τα δεμάτια μετά τὸ δέσιμον ἀφήνουντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθεοῦντο ; . . . .

...βραχελος αν το... ε... το... ψηφοφορ...
...μερος... και... χειραφρα... ανα 13
...στα... εν... την... ε... ..
.....
.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας ; ἄνω 1930

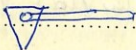

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

...*Η... σπορά γίνεται τὸν Ἀπρίλιο*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

...*Η... ἐξαγωγή γίνεται μὲ σκαπάνην*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐὰν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

...*Ο... σανός ἐσυνθίζετο τὸν Ὀκτωβριον, ἐκτετραν. καὶ ἐβόρηνιφον τὸ χωράφι. τὰν δέσμεβριον κατὰ τὸν Μάϊον τὸ ἐβόρην καὶ μὲ μάσκα καὶ τὰ ἀφαιρῶνται διὰ σανόν.*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανός καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). ...*κατὰ τὸν Μάϊον καὶ μὲ μάσκα*

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

...*Ο... σανός*

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ... Εχρηματωσάντα .....
διχάζει .....
 .....

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Συνεκεντρώσαντο... καὶ... πρὸς...
ἀφωμιασμένον... διμερίσας... ἐν... χωρὸν...
ἀφωμιασμένον... ἀφωμιασμένον... χωρὸν...
 .....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς σωρόν; ὕπαιφθον; καθωρισμένον; ἄλλως; .....

το... μεῖρος... ἐν... ἀφωμιασμένον...
ἐκ... μεῖρος... ἐν... ἀφωμιασμένον...
πρὸς... καὶ... μεῖρος...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι; .....

Ὑπῆρχον... ἀνέκαθεν... ἀφωμιασμένον...
 .....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἐξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; .....

το... ἀφωμιασμένον... κατεσκευάζετο... ἐν...
τῇ... αὐλῇ... τῆς... οἰκίας...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

...τοῦ... οἰκογένειαν... ἀντιμε... αὐ... καθε...
...οἰκογένειαν... .....

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

Ἡμερῆς ἀπὸ 1^{ης} Ἀπριλίου καὶ
ἱεραρχεῖται ἐπὶ τῇ ἐξῆς τοῦ αὐτοῦ μηνός.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

...καὶ ἔρχαν... χωματάλωνο... ἔχον
ἐν... μέρος... ἀπὸ τοῦ χόματος... καὶ τοῦ ἀπὸ τοῦ
... καὶ τοῦ χόματος... καὶ τοῦ χόματος...

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστου ἐτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνηθὺς διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) .....

...ἔχον... καθαρισμός... καὶ...
...καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος... διὰ... μείγματος...
...καὶ ἀχύρων... .....

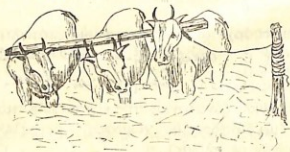
- 9) Ἡ ὥς ἂνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

...ἔχον... ἀπὸ... ὠρισμένην ἡμέραν
... .

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλώ-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

Ἐξήκοντα καὶ δεκάεξα καὶ...
 δεκάμορφοι καὶ ἑκατάμωροι...
 καὶ ἑκατάμωροι...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιστοῦ ἐξήλιος στῦλος, ὑψοῦς δύο μέτρων (καλούμενός στήχερός,
 στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐκέρχων-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Ὁ δὲ ζῶον... ἐξήκοντα... καὶ δεκάεξα καὶ...
 καὶ δεκάεξα καὶ... καὶ δεκάεξα καὶ...
 καὶ δεκάεξα καὶ... καὶ δεκάεξα καὶ...
 καὶ δεκάεξα καὶ... καὶ δεκάεξα καὶ...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

.....

.....

.....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλώνιζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλώνιζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; ..., ..

..το...κ.δουκάννα...μαγειρεῖται...αἰδιμοί
 ..τεχνίται...καὶ...το...ἐχρησιμοποιοῦσαν
 ..δι...οἱ...καὶ...δημητριακὰ...ἐντὸς...ἀνέο
 ..κα...φα...οἱ...καὶ...ρεβίθια...καὶ...οἱ
 ..οὐ...καὶ...ἐν...με...καὶ...οἱ

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

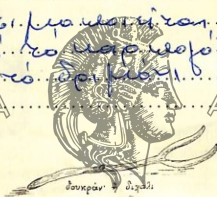
Ἀρχίζει... ἀπὸ τῆς... 10³⁰ πρῶτῃ
...μαχρὶ τῆς... 5³⁰ ἀπογευματινῆς
...διακοπὴν... πρὶν τὴν... ἑπομένην... ὁδόν

- 12) Ποία ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποion, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

...Χρησιμοποιεῖται τὸ διχάλι...
...καὶ τὸ μακροφόρι...
...καὶ τὸ δουκράνι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποion διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ; .....

...Ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι...
...ἐκτὸς καὶ ἐντὸς καὶ ἀποβάλλει τὰς ἀκόπας...

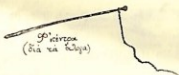
- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἁλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). .....

Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἁλωνόβερρα
...διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα...
...λεγομένην «βουκέντρι»

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .....

...Μ.Ι.ΟΙ... ἑκατάς... ἡμετέρας... τὴν ἡμέραν

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. σποπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελαμβάνον τοῦ ἀλωνισμοῦ

...Ἀφῆνε, φον... οἱ ἴδιοι οἱ γεωργαί...
...μετα... φῶν... καὶ...

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

...Μαφιο, ὅτε... ἡμετέρας... με...
...μω...ανον...

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πώς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

Ὁ κόπανος... εἶχε... μῆκος... καὶ πᾶχος...
...φῶν... 2.0 μῆκος καὶ πᾶχος... 5 μῆκος

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

Ἐγένετο ἐν τῶν αὐλῶν, διὰ τὰς
φακῆς, καρμενίσια καὶ ρεβίθια

κόπανοι στρογγυλοί

ξύλο καμπύλῳ διὰ τὸ κοπάνησαι
μικροῦ ἀντὶ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; ὅσοι κοπάνισμα ἐγένετο
ὅσοι τῶν ἀρρένων καὶ οἰκονομῶν
οἱ μεγάλοι παραγωγοὶ ἐφάρμοζον
ἐργάτας καὶ ἡμερομισθίαν

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

ὅσοι κοπάνισμα ἐγένετο παραγῆς.
Ἐκοπανίσθησαν τρεῖς-τέσσαρες στρώσεις τὴν ἡμέραν

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

Μικρο... το... κομμάτι... βρε... ἐξ... το...
... λίχν... βρε... καὶ... δριφμά... βρε...
.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

... Δὲν... ἐφίχοντο... ἀδυνα... Δι.β.τ.χ.η... καὶ...
... το... κομμάτι... βρε... ἀ... διαφορά...
... Τραγούδια...
.....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιατικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συστηματισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑΣ

β'. Λίχνισμα. Πάροι... ἀπὸ τῆς μηχανῆς καὶ εἰς τὸν ταῖσιν...
... το... κομμάτι... βρε... ἀ... διαφορά...
... Τραγούδια...
.....

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι σταχύες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίνισμα; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

... Ἐρε... βρε... με... κα... φο...
.....
.....

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο.....

..Ὁ.σωρ.ὁ.ς...αἶ.χ.α...ε.χ.ῆ.μα...ε.τρα.χ.υ.φο.κ....
..Α.έν...αἶ.χ.ον...ἐ.θι.μον...ν.αἰ.μα.ρ.ι.ῶ.ν.ο.υ.ν...ἐ.π.α.ν.ω
..ἡ.ς.τ.ὸ.ν...σω.ρ.ὸ.ν...ἐ.ρ.χ.α.ρ.ι.ῶ.ν...ε.ι.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

..τ.ὸ...ἀ.ν.έ.μ.ι.σ.μα...ἐ.χ.ί.ν.ε.α...μ.ι
..φ.τυ.ῶ.ν.ἄ.κ.ι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκες· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

..ἐ.λῖ.χ.ν.ι.ς...ἄ.ν.δ.ρ.η.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

..λῖ.χ.ο.ν.ται...κ.ά.τ.ε.α.β.α...μ.α.ί.τ.αἰ...ρῖ.χ.ν.ο.ν
..ε.π.ὸ...δ.ε.ῦ.τ.ε.ρ.ο...αἰ.μ.ῶ.ν.ι.σ.μα...δ.ρ.ι.ᾶ.ῶ...μ.εῖ
..τ.ὸ...ἄ.λ.ω.ν.ι.σ.μα...δ.ι.αῖ...ν.᾿...ἀ.λ.ω.σ.χ.ω.ρ.ι.σ.μ.ῶ
..ὁ...μ.α.ρ.ι.ᾶ.ς.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ξεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

.....
 .....
 .....

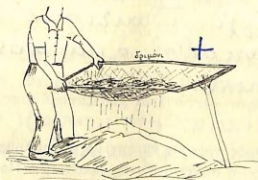
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

... Γίνεται μετὰ τὴν ἀνεμίσησιν... (δριμόνι)

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκιον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δριμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

.. Ἀποχωρίζονται οἱ μολομοὶ με
.. τὸ φινί. Γρεσι... ἀποταί... ἄχυρα
.. καὶ... σιῖνα... καὶ... καὶ... με...
.. δ.ρ.ι. μόν. Γρεσι .....

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ. ....

.. Ὁ καρπὸς... ἐκκαθαρίζεται με
.. τὸ... καὶ... ἀπο...
.. καὶ... σωροῦ... ἀπο... οὐτε... ἐμπηγνύεται
.. ἐπὶ τὴν... καὶ... καὶ... σωροῦ
.. ἐργαλεῖον... ..

- 8) Ἀλλὰ ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

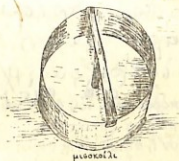
.. Δὲν... ἐπι... ἰδιου... ἐθίμον... με...
.. καὶ... μεταφερ... δ... καρπὸς... ἐπὶ...
.. ἀπο... ..

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

..Ο...δευατιστὸς...ἐφ' ἡμεθευε...τὴν...«δευατῶν»
..αἱ...τὸ...ἀφ' ὧν...ε...ἡ...μέτρησις...ἐγένετο...με'
..σαν...«κουζέρον»...ε...
.....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) .....

..κατεβαίνοντο αἱ εἶδός...αἱ...τὸ...ἀφ' ὧν...ε...
..α)...τὸ...μεσση...δ...ε...
..γ)...τὸ...ἀφ' ὧν...ε...δ...ε...
.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάακ-
κων ; (Σημειώσατε, λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) ἰ...ε...
.....

..αἱ...τὸ...ἀφ' ὧν...ε...
.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... *τὸ... ἄχρουν...*
... ἀνελθὼν... εὐ... τὸν... ἔχ. ρ. ὡ. ν. α. "

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερίσμου ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

... κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ... ἀνελθὼν... ἔχ. ρ. ὡ. ν. α. "
... ἀνελθὼν... ἔχ. ρ. ὡ. ν. α. "
... ἀνελθὼν... ἔχ. ρ. ὡ. ν. α. "

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερίσμου κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερίσμον πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ...

... τὸ... ἀνελθὼν... ἔχ. ρ. ὡ. ν. α. "
... ἀνελθὼν... ἔχ. ρ. ὡ. ν. α. "

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

... ἀνελθὼν... ἔχ. ρ. ὡ. ν. α. "
... ἀνελθὼν... ἔχ. ρ. ὡ. ν. α. "

Δ'. ΕΘΕΣΤΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

... ἀνελθὼν... ἔχ. ρ. ὡ. ν. α. "
... ἀνελθὼν... ἔχ. ρ. ὡ. ν. α. "

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ...

... ἀνελθὼν... ἔχ. ρ. ὡ. ν. α. "
... ἀνελθὼν... ἔχ. ρ. ὡ. ν. α. "

- 2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Εξέρχονται 4 φωτεινές δρ.....

- β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν· παιδιά, ηλικιωμένοι, ποιος άλλος ; ...

Τὴν ἡγεσίαν καὶ τὴν ἐξουσίαν
τοῦ

- 2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; .....

..δι' νῆα... ἐχρησάσαν... ἐπὶ... χιτανίς
..μὲν... ἐμείψαν... ἔφη... διὰ... τῆς... φωνῆς.

- 3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

..Οἱ..νέαι..τῆς..χρηστικῆς..συμμετέχοντες
 αὐτῶν..καὶ..αὐτῶν..των..μαρτυρῶν..χρηστικῶν
 των..καὶ..ἀναχρηστικῶν..ζήσαντες..διὰ..τὴν
 ἁγίαν..ἐκκλησίαν..καὶ..τὴν..ἐκκλησίαν..μαρτυρῶν

[illegible]

- γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυρὰν ;

- 1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα .....

Δὲν ἔκαμινον ἀποσιχαί· ἢ ἐπεμνήθει,
αἴφῃ συνέκρινον αὐτὰ· φέρω· οὐδὲ γὰρ
φωτίζω!

- 2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Εὐλογοῦσαν... ἡμᾶς... ἀπὸ τῆς
... φωνῆς... ὑψίστης καὶ ἁγίας...
... καὶ ἁγίας... ἡμᾶς... ἀπὸ αὐτῆς...

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

ἔλαιον... ξύλα, ξασίματα... καὶ
φοιλοῦς... δάμναυς.

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

Ὁ μοιωματισμὸς δὲν... ἐμαίοντο.

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Πρὶν... ἐλθεῖν... τὴν ἡμέραν... τῆς πρωτομαγιάς...
νενοοῦντο... οἱ νέοι συνήθως μεταξὺ τῶν
ἀδελφῶν... ἡλικίας... αὐτῶν... ἀφ' ὧν
ἀποφασίζοντο... διὰ τὴν ἀντιμετώπισην
τῶν... ἀφ' ὧν... τοῦ... "Ἀν. Πανμοῦ"
ἐμαίναντο τὸν σῶρον μετὰ ξύλα καὶ
ἄλλαν συσκευασίαν καὶ ἐν συνεχείᾳ καὶ
ἀνάθαι. Τότε αἰετοῦντο ἀπὸ ἑστῶτος
χουδοῦσαν καὶ ἐχόρῳσαν. Πρὶν τοῦ ἐλθεῖν
οὐκ ἔχεν ἐξαιρέτην ἡ ἐνταῖς τοῦ
αἵματος, ἐκτελούσαν αἰετοῦ ἀνάνω, οἱ νέοι
ἔκρινον αἰετοῦ τοὺς νέους ἀντιμετώπιζοντο
καὶ μιχαφύεροι. Τὸ ἔθιμον αὐτοῦ
ἐλάσσει αἰετοῦ καὶ 1925.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Εξεταζόμενος τῶτος:
 Χωρίον: Καλαμωτόν
 Ἐπαρχίας: Παχιαδᾶ
 Νομοῦ Θεσσαλονίκης.

Α' ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

Ἡ ἀναμνηστεύουσα ὡρα εὐφραίνει τὸν ὄντα
 συνήθως ἐκείνους, οἱ ἀναμνηστεύοντες τοιαύτας
 ὡς τὴν ὀνομασίαν "Καλαμωτόν" ἐκτελεστο-
 ῦντες δια βοσκῆς τῶν βοσκῶν. Ἡ
 ἀναμνηστεύουσα ὡς τὴν ὀνομασίαν "Καλαμωτόν" ἐκτελεστο-
 ῦντες δια βοσκῆς τῶν βοσκῶν. Ἡ
 ἀναμνηστεύουσα ὡς τὴν ὀνομασίαν "Καλαμωτόν" ἐκτελεστο-
 ῦντες δια βοσκῆς τῶν βοσκῶν. Ἡ

Ἡ ἀναμνηστεύουσα ὡς τὴν ὀνομασίαν "Καλαμωτόν" ἐκτελεστο-
 ῦντες δια βοσκῆς τῶν βοσκῶν. Ἡ
 ἀναμνηστεύουσα ὡς τὴν ὀνομασίαν "Καλαμωτόν" ἐκτελεστο-
 ῦντες δια βοσκῆς τῶν βοσκῶν. Ἡ
 ἀναμνηστεύουσα ὡς τὴν ὀνομασίαν "Καλαμωτόν" ἐκτελεστο-
 ῦντες δια βοσκῆς τῶν βοσκῶν. Ἡ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

χωρχίαν.

Μεγάλα κτήματα τειφειμούχων δὲν ὑπῆρχον.
 Βίς καὶ ὑπαίρχοντα ὅπως κτήματα ἐρημιμο-
 ποιοῦντο ἐποχικῶς κατὰ τὸ θέλημα καὶ τὸν
 εὐχρηστὸν συνήδως καὶ ἐργάζαι. Οὕτοι
 ὑποῖρχοντο ἀπὸ γετονικῆς χωρίᾳ ἦσαν ἄνδρες
 καὶ γυναῖκες καὶ ἐκζητῶνόντο συνήδως εἰς
 χρῆμα.

Ψηφίζεται δὲν ὑπῆρχον.

Οἱ νῖοι καὶ αἱ νῆαι τοῦ εἴωθου δὲν μετέβαιναν
 ἀλλ' οὐδ' ἐργασίαν. Ἰδρυμένοι μόνον ἄνδρες
 ἐκζητοῦσαν εἰς ἄλλα χωρία καὶ ἡγοῦντο ἐπο-
 χικῶς συνήδως καὶ κτείσαι.

Τὰ χωράφια παραδοτέον ἐκβαίνοντο
 μετ' ἐπιπλήν κώφρον καὶ δι' ὀρχωμάτων.
 Χρήσις χωρχικῶν διωσμάτων ἔχεντο
 ὑπὸν περὶ τὸ ἔτος 1930

Αἱ χωρχικαὶ μηχαναὶ ἐνεφανίσθησαν μετὰ
 τὸν Β' παγκόσμιον πόλεμον.

Τὸ εἰδηροῦν ἄροτρον ἐνεφανίσθη κατὰ τὸ
 1920 περὶ τοῦ ἦτο μονόπτερον καὶ
 κατεσκευάσθη ἀπὸ εἰδηρουργοῦ.

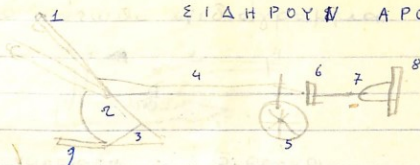
Ἐρημιμοποιεῖτο εἰδηροῦν ἄροτρον
 καὶ τὸ κώφρον.

AKAΔHMIA

AΘHNΩN

ΣΙΔΗΡΟΥΝ ΑΡΟΤΡΟΝ

1. χειραμάβα

9. ὀγκυλόν

2. ψερό

3. γυνί

4. σταθάρι

5. ρόδα

6. σταυρός

7. βελόν

8. ξυλός

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τραυτέρ καί περιεργασαί μηχαναί' ἔαμαν
 τὴν ἐμφάνισιν τῶν μετὰ τὸν β' παγκόσμιον
 πόλεμον. Πόνητος περὶ τοῦ κατὰ τὸ ἔτος
 1930 εἶχε καίμει τὴν ἐμφάνισιν τῆς μηχανῆς
 ἀγωνισμοῦ ὀνομαζομένη "Πατόφα"
 Τὸ παλαιὸν ξύμνον ἀροτρον κατεσκεύαζε
 εἰδικὸς τεχνίτης (ξυλουργός). Τοῦτο
 εἶχε ἐν εἶδος ὀνίου δι' ὅσα τὰ χωράφια.
 Ἡ σκάφη τοῦ ἥτο ξυλινὴ καί εὐδύγραμ-
 μος.

Τὸ ξύμνον ἀροτρον τοῦ τοῦ αἰῶνος ἥτο ὡς

17

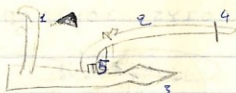
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΝΑΗΝΝΑ

τὸ καὶ πάλιν σχεδιάγραμμα.

- 1 χειροβαίει
- 2 σταβαίει
- 3 γυνί
- 4 σταυρός
5. γρήνη

Τὸ ὄνι τοῦ ζυγίνου ἀρότρου ἢ τοῦ μίας
μορφῆς ὡς τὸ καὶ πάλιν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐνιδιόρθωσιν
τοῦ ἀρότρου ἐχρησιμοποιοῦντο ὡς ἐργα-
τεία τὸ βικωάρνι, ὠρίονι, ἀρίδι καὶ τὸ
ἀρνάρι.

Διὰ τὸ ὄργωμα καὶ φυγαίρισμα παλαιό-
τερον ἐχρησιμοποιοῦντο ἀσσομεστικῶς
βόδια καὶ βουβάδια. Ἀργότερον ἐχρησιμο-
ποιήθησαν καὶ τὰ ἄλογα ὡς καὶ ἡμίονοι.
Ὅσον ἀφορᾷ τὰ βόδια, ἐχρησιμοποιοῦντο
δύο συνήδως δύο καὶ ὁ ζυγός ἢ τοῦ ἀσσο-
ραϊτῆτος. Ὁ παλαιὸς ζυγός εἶχε τὴν κατωθε-

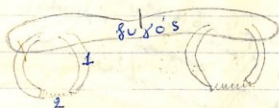
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

μορφήν

ΠΑΛΑΙΟΣ ΖΥΓΟΣ

1. ξυχα

2. ορριφταρι

ΣΗΜΕΡΙΝΟΣ ΖΥΓΟΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

1. ξυχα

2. κατωξυχι

3. ορτάτσι

ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ ὄργανον δι' ἐνὸς βίου, ἀρχαίως ἀπὸ τοῦ 1930. Ἡ βίσις τοῦ εἰς τὸ ἄστρον γίνεται ὡς ἐξ ἑξῆς: Τὸ ὄργανον πρὸς τὴν ἀκροῦσιν οὐρανὸν πρὸς τὸ μέρος τῆς αὐτῆς καὶ κατὰ τὴν γένεσιν μὲν τοὺς εἰδικούς γένεσιν τὰ τραβηχάρια ὡς τὴν λειτουργίαν τοῦ ὄργανου.

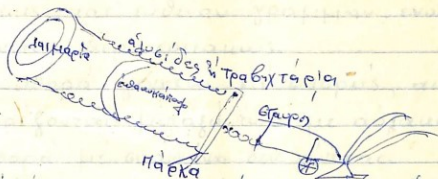
AKAΔHMIA

ΑΘΗΝΩΝ

ΣΚΕΥΗ ΑΛΟΓΟΥ

Τὸ ὄρχωμα παλαιότερον ὡ καὶ σήμερον
καίμνει ὁ ἄνδρας.

Τὸ ψευζιμον τῶν βοδιῶν ἐγίνετο ὡ ἐξ ἧς
ἐλαμβανον ἄνω τὸ αὐτὸ τὸ ἓνα βοδι καὶ
τὸ ἕτερον κουνά εἰς τὸν ψυχὸν κρατῶντος
μὲ τὸ ἓνα χερὶ τοῦ ψυχὸν καὶ μὲ τὸ ἄλλο τὸ
βοδι καὶ τὸ ἐπωθεῖσθαι μετὰ εἰς τὴν ψευζι
λεχοντάς του « ὦ, ὦ, ὦ »

Τὸ ἴδιον ἐπανελαμβάνετο καὶ μὲ τὸ δεύτε-
ρον ψῶν. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ἐγίνετο
τὸ ψευζιμον καὶ μὲ τὸ εἰδηροῦν ἄροτρον
κατὰ τὸ ὄρχωμα τὰ ψῶα αὐτοῦ δὲν ἔχουν
ἀνομι ἐνωιδιυδῇ, τὰ κατευθύνει ὁ γεωργός
μὲ ἐχονί αὐτοῦ εἶναι δεμένο εἰς αἶρατα καὶ
τὸ κρατῇ μὲ τὸ ἓνα τοῦ χερός.

12

AKADEMIA

ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ ὄρχωμα παλαιότερον ἐγένετο με ἀν-
ταίς κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ἐνῷ σήμερον
γίνεται περιφερειακῶς.

Ἡ σωρὰ γίνεται με σωρείς, αἱ αἰώοιαι
χωρίζονται μεταξύ των με ἀνταίς.

Σωρὰ με σιασάνη δὲν γίνεται.

Παλαιότερον, κατὰ τὸ ὄρχωμα, ἡ διανοίξις
τῶν ἀνταίων ἐγένετο με τὸ ὄνι φαχίως.

Σήμερον γίνεται αὕτη βαδία.

Συνήθως τὰ πρῶτα ὄρχωματα ἐκίνοντο
βαδία ἐνῷ κατὰ τὴν σωρὰν φαχίως.

Παλαιότερον ἐκίνοντο 4-5 ὄρχωματα κατὰ
ἐκίνοντο "ξερνισμάτα". Τὸ ἴδιον ἐκίνο
καὶ διὰ τὰ υπαευσία. Τὸ ὄρχωμα αὐτῶν
ἐκαλεῖτο "διμέριμα".

Πρὶν ὁ ἀγρός ἔμενε ἐν ἔξοις εἰς ἀφρανάωσιν
καὶ τὸ ἐκόμενον ἐκαλεῖτο.

Σήμερον οἱ ἀγροὶ δὲν μένου κατόχου εἰς
ἀφρανάωσιν.

Σήμερον ἐκίοντο γίνεται ἐν ὄρχωμα διὰ τὰ
δημητριακὰ κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον.

Διὰ τὰ υπαευσία γίνονται δύο ὄρχωματα
κατὰ τὸν Μάρτιον.

Παλαιότερον κατὰ τὴν σωρὰν ἐκίοντο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

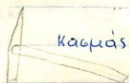
τὸ δίδαι, αὐτὸ περιεῖχε τὸν εὐδὸρον.
Σήμερον χρησιμοποιοῦνται εὐαρτικά
μηχαναί.

Τὸ παθάρωμα τοῦ ὀνίου καὶ βοιωτῶν
μερῶν ἐγένετο μὲ εὐδην ἐκμεταλλεῖν ῥάβδον
τοσοῦτη μὲν ἐκ τοῦ ἐν αἵρον τοῦ βουκέντρο
μετὰ τὸ ὄρχωμα, ἀναδύσας τὸ μέρος, εὐαρ-
νίζεται. Ἐπίσης ὅσα μέρη δὲν εἶχον ὄρχωθῃ
ἐκμεταλλεῖτο μὲ καμά ἢ τσάπα.

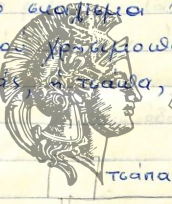
Ἐργαλεία διὰ τὸ εὐαρτίζειν τοῦ ἄγρου
ἢ τοῦ κήπου καὶ χρησιμοποιοῦνται ἐδῶ
εἶναι ὁ καμάς, ἡ τσάπα, τὸ σκαλιδτήρι (διδείξι)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

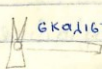
ΑΘΗΝΩΝ

καμάς

τσάπα

σκαλιδτήρι (διδείξι)

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν παμμερσίαν τῶν ὁσπρίων,
τοιαῦτα ἐφυσίοντο ὡρὶν, ἐπεὶ οὕτως ἐφυσίοντο
καὶ τὰ παμμερσία. Ὑπὸ εὐεργεσίας
ξεχωριστά.

Τὰ βατῶδη ἔδαφη παμμερσοῦνται μὲ τριφύλλι

AKADEMIA

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΚΔΟΣΗ (1974)

ἔνω συνθιγμένα χωράρια μακκερχούνται
μέ κανό.

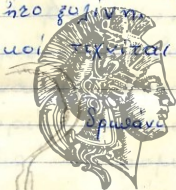
Τὰ γεώμηντα δὲν εἰς μακκέρχου εἰς
τὸν ῥωδὸν αὐδόν. ὡς τοῦ 1920.

Β' ΘΕΡΙΣΜΟΣ

Τὰ δημητριακά παλαιότερον ἐδερίζοντο μέ
τὸ δρεβάνι. Ἡ μετὰ τοῦ ἡγο θυγῆ, δαδ δοναῖν

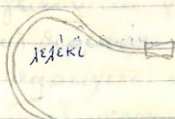
ἢ χειροφάνι τοῦ ἡγο ζυγίναν. Τὰ δρεβάνια κατ-
εξίστασαν εἰς δύο τεχνικά. Ἐχρησιμοποιοῦσαν

καὶ τὸ "κεκί".

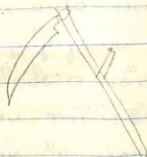
ΑΘΗΝΩΝ

δρεβάνι ὀδοντωτό

κεκί

Τὰ χόρτα, τριφυτὰ κ.λ.π. δερίζονταν μέ κόβες.

κόβα

Δὲν ὠρῆρχεν συνήθεια νὰ γίνεται νὰ γίνεται
ὁ θέρισμος μέ τὰς χεῖρας, δι' ἐπιρρώσεως.
Μέ τὰς χεῖρας ζερίζονον μόνον ὠρίσμένα φυτὰ
ἢ τίς φαιές, σουσάμι καὶ ρόβη.

AKAΔHMIA

ATHENAI

Τοι σιτηραί εδερρίζοντο ωρι' τους 25-30
 ώντους από το έδαφος. Η βίμας έδε-
 ρίζετο ως ελεύνη.

Κατὰ τὸν δεισμόν, οἱ ἴδιοι οἱ δεισται
ἐναυσιόδετον τὰ δράχματα ἐπὶ τοῦ ἑδάφους.

Та драмата е голямодезобна 3 екс 4

μαζι ^{και συννοήσαντες} και αι μεφαι των
σταχυων ησαν προς την αυτην ματεύουσαι

Τὰ οὕτω τοποθετούμενα δράχματα
ὀνομάζονται «δραχτά». 13 δραχτά καὶ ὀνομάζονται
«ντικούρτζινα»

Γις τόν δερισμόν ἐπέμβανον μέρος

ἀνδρες καὶ γυναῖκες· ἔχοντες δι' αὐτὸ
κατανοήσατε κυρία ὑπερέχοντες ὡς ἐργάζεσθαι
ὡς δεῖται ἐπὶ κυριότητι, εἰς αὐτοὺς
καταρτίζετε καὶ φαινεσθε.

Πρὸς ἀποφύλαξιν τῆς χυρὸς εὐν, ἔχρησι-
μοποιοῦν οἱ θερμεραὶ ἐν εἶδος γαντζοῦ.

Το γένει αυτό ανήκει στο "Παλαμαρία"

και κροτάφει το χέρι αὐτοῦ το καὶ ἔκρηκε.

Δὲν ἰδίδετο ἰδιαιτέρα ὠροδοχὴ εἰς τὴν
ἡμέραν τῆς ἐβδομαίδος ἢ τοῦ μηνός
καθ' ἣν θα ἤρχιζεν ὁ θείσμος.

Παλαιότερον ὅταν τὸ δέντρο ἔγινετο
μὲ τὰς χεῖρας οἱ δερικαὶ ἐτραγουδοῦσαν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

διάφορα τραγούδια. Σήμερα δὲν
τραγουδοῦν διότι ὅλα χίνοντας μὲ τίς
μηχανές.

Τραγούδια αὐτοῦ ἐνθυμῶνται οἱ νῦντες
ὅτι ἐτραγουδοῦσαν κατὰ τὸ ἔθνος,
ἀπὸν ἀμόγη ἀναβάθουν τὸ ἔθνος αὐ
μηχαναὶ ἦσαν καὶ τὰ ἐξῆς:

"Θωμά"

Εἰς σοὶς ὡ' ἀνεβαίνεις

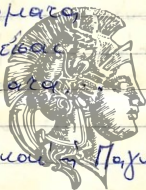
καὶ οὐαὶ σοὶ γῆρας

ὅσο τρεβίδες ἔσας

αὐτὸς ὁ κακῶς κατὰ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

"Ὁ Γιάννος καὶ ἡ Παχὺνα"

ἡ "Γεραῖνα" καὶ ἄλλαι.

AKAΔHMIA

ΑΘΗΝΑΙ

Δὲν ὁμάρχει συνήθεια νὰ ἀφίησιν ἀδέρειστον μέρος τοῦ χρωαρίου. Πάντως αὐτὸ καὶ δερικμένα ἐσάχια ἔωχμον καφαδαίει, τὸ ὅμοιον ἐσωοδεύουν εἰς τὸ εἰμονοστάει. ὅμοιο παρέμενε ἐν ἔτος μέχρι δηλαδὴ τοῦ ἐωμένου δερικμοῦ.

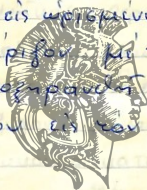
Τὸ δίδριμον τῶν δερικμένων ἐσάχων ἔχιντο ἀμείως μετὰ τὸν δερικμόν.

Τὰ ζῶα κατὰ τὸν χειμῶνα ἔτρωγαν γανόν τοῦ καφμεργύου εἰς ὑπερμένα χωράφια.

Τὸν γανόν ἐδέρριον μετὰ τὴν κόσιν, τὸν ἀφίησαν καὶ ἀποστράφηκε καὶ ἐν συνείδησιν τοῦ ἐσωοδεύου εἰς τὸν ἀχυρῶνα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

Τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δερμάτια συνεισφέρουν τὸ πρῶτον τοῦ ἀλωνίου. Ὁ χώρος οὗτος καλεῖται δερικμοί.

Ἀλωνία εὐαίχον ἀνίστασιν εἰς τὰς ἀφίης τῶν οἰκιστῶν. ὅθεν συνήθως χωματίζονται.

Πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἀλωνιμοῦ ἔχιντο καδαριεῖς τοῦ ἀλωνίου καὶ ἐπαφίης τοῦ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

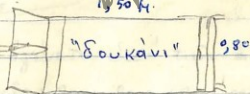

ΑΘΗΝΑΙ

ΤΑ ΜΕΛΗ

δαυΐδου δια' μύγματος πόρου βοών
καὶ ἀγύρων. Πρὶν ἀρχίσθαι τὸ ἀφ' ὧν ἐκπο-
ρεύοντο τὰ σταῖα ἐπὶ ἀφ' ὧν ἀφ' ὧν ἐκπορεύοντο τὰ
δέματα. Ὁ ἀφ' ὧν ἐκπορεύοντο ὑπὲρ με-
τόδια καὶ ὁδοὶ ἐκπορεύοντο γόρους καὶ
καταπαύσαντο τὰ σταῖα. ὁρῶντας αὐ-
τῶν μίαν ἐκείνην ὡς μεμένην εἰς τὴν κατὰ
ἐκπορεύσαν με ἀποσχείδας ἐκ τῆς μέτου,
ἥτις ὡς μεμένην ἐκπορεύσαν ἐκ τῆς μεμένην
τὸ δουκάνι εἶχε μήκος περὶ τὸ ἐν καὶ ἡμεῖς
μέτρα καὶ ἀφ' ὧν ἀφ' ὧν ἀφ' ὧν ἀφ' ὧν ἀφ' ὧν
ἐκπορεύσαν τὸ μέτρον. Τὸ γὰρ μετὰ τὸ ἀφ' ὧν
ἐκπορεύσαν εἰς τὸ γόρον εἶχε μήκος περὶ
δύο μέτρα. Τὰ δουκάνια κατεσκευάσαν ἰδιοὶ τεχνίται

2 μ.

Τὸ δουκάνι ἰδένον εἰς τὸν γόρον καὶ τὸ
ἐκπορεύσαν τὰ μέτρα. Ἐκπορεύσαντο
ὑπὲρ τοῦτο δια' τὸν ἀφ' ὧν ἐκπορεύσαν τὴν ἀφ' ὧν
ἐκπορεύσαν. Τὰ ὁδοὶ ἐκπορεύσαν ὅσον ὅσον
ἐκπορεύσαν τὰ ἐκπορεύσαν μετὰ πόρον.
Ὁ ἀφ' ὧν ἐκπορεύσαν ἐκπορεύσαν ἀπὸ τῆς 10³
ἐκπορεύσαν μετὰ τῆς 5³ ἀποσχεμασμένης. Ἐκπορεύσαν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

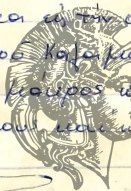
δὲ ἀπὸ τῆς 10^{ης} ὡρῆς ὥστε νὰ μὴ εὐλαφῇ
 δρόμος. Ἄλλα ἐργασία μὲν ἐκπεμμοῦντο
 κατὰ τὸν ἀγωνισμὸν ἦσαν τὸ διχάρι, τὸ καρμύρι
 (ἐν αἶδος θυγίνου φτυαρίου) καὶ τὸ δριμόνι.
 Μὲ τὸ διχάρι ρίπτει ὁ γυμναστής ἐπὶ τοῦ κέντρου
 τὰ ἀνωτὰ σταχὰ ἐνῷ μὲ τὸ δριμόνι γίνετα
 κοσκίνισμα. Ἀνέμεινεν ὁ ἴδιος ὁ γυμναστής ὁδη-
 γῶντας καὶ φῶτα μετὰ τὴν «βουμένην».

Ἐκπεμμοῦντο κατὰ τὸν αὐτὸν καὶ ὁ κούρεος
 διὰ τὸ κοσκίνισμα ἐπὶ τὴν αὐτὴν συνήθειαν τῶν
 ὁμαδίων καὶ τοῦ κοσμητοῦ.

Ὁ κούρεος εἶχε μαλλὲς ὑπὲρ τὸ ἄλλοτε
 φάρδος 20 ὑποπόδιον καὶ μαλλὲς ὑπὲρ τὸ αὐτό.

1 μ.

οἶο Κοπανός

Τὸ κοσκίνισμα ἐγένετο ἀπὸ τῶν ὁμαδίων συνήθειαν
 ἐκπομπῆς εἰς ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ὁμαδίου τὴν ἡμέραν.
 Μετὰ ἀπὸ τὸ κοσκίνισμα ἐγένετο γίγνισμα
 καὶ δριμόνισμα.

Τὸ ἀνέμεινμα ἐγένετο μὲ τὸ δριμόνι καὶ
 τὸ ἔκτακτον συνήθειαν ὁ ἄνδρας. Τὰ χοντρά
 ἐμείχθη τῶν σταχῶν μὲν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ μετὰ
 τὸ γίγνισμα ἐγένετο «κότταγμα» καὶ ἡ διαφορὰ
 τοῦ κούρεος ἀπὸ αὐτοῦ ἐγένετο μὲ κοσκίνισμα
 μὲ τὸ δριμόνι. Ὁ κούρεος ἐκπεμμοῦντο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

μέ το παρρησίαν καί μεταφέρω εἰς τὸ ἀμελεῖν
πρὸς τρίτους παρβαλλόμενος εἰς τὸ ἀφῆναι αὐ-
τῶν ὄφελος.

α) ἡ δεισιπνεία

β) τὸ παλαδιαστικόν

γ) ἀγροφυλακτικόν

καὶ δ) τὸ ἀμυντικόν δια' ὅσους δὲν εἶχαν εἰς τὴν δικαιοσύνην

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ' ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

Παλαιότερον ὠδῆρχε ἡ συνήθεια νὰ ἀνα-
βουν φωτιὰς τοῦ εἰς τὴν Παννυκτερίαν

τοῦ βράδυ εἰς τὰς γυτονίας. Τὰς ἡνάγων
καρπὺς νέοι καὶ νέαι, οἷοντες ἀπορηγμένως
ἐγυρνοῦσαν ἐπὶ τὴν γυτονίαν καὶ ἐστητοῦσαν δια-
φορὰ ζῆλον καὶ ἰπτάμεναι διὰ τὴν φωτιάν.
Ἀφ' οὗ ἡνάγων τὴν φωτιάν συνελευθέρωνον
ἀπὸ τῆς συνήθους νέοι καὶ νεάνιδες ἀφ' αὐτῆς καὶ
ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς μετὰ τὴν ἡλικίας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

Οἱ νῆοι καὶ αἱ νῆαι ἐχόρευον γύρω
ἀπὸ τὴν κερκιδά "κι' ἐπιδούσαν ἀπὸ
ἀπὸ τῶν.

Προσευχὰς ἡ περιβόητος δὲν ἔμαλλον.

Ομοιωματα Νούδα κ.φ. δὲν ἔμαλλον.

Αἱ πληροφορίες ἐλήφθησαν ἀπὸ τοὺς:

1. Ράωτην Γρηγόριον τοῦ Ἀστερίου ἡμίτας
65 ἐτῶν, ἀποφοίτου Δημοτικοῦ Καταχομένου
ἐν Κρήμνις Χαμίδιης καὶ μαθητοῦντος
ἐν τῷ ἐξορισμῷ τοῦ (Καταχωμένου)
ἀπὸ τοῦ ἐτους 1906. κ.

2. Τερζόπουλον Λάγαρον τοῦ Παύλου ἡμίτας
62 ἐτῶν ἐξ "Ὀρντοῦ-Πόντου" ἀποφοίτου
Δημοτικοῦ, ἐγκαταστάμενος ἐν Καταχωμένῳ
ἀπὸ τοῦ ἐτους 1926.

Ευχαρῶς:

[Βορέης Μίτρος διδασκαλός.

Ἡ ευχαρὴ αὐτὴ ἐγένετο ἀπὸ τῆς
6-30 Ἰανουαρίου 1970]

Es war nicht an dem Tag, an dem
das erste Mal, dass ich...

Die ersten Schritte...

Es war nicht an dem Tag, an dem
das erste Mal, dass ich...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ
ΕΡΕΥΝΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ